C/2025/765

11.2.2025

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Strokovne storitve pri zelenem prehodu

(mnenje na lastno pobudo)

(C/2025/765)

Poročevalka: **Violeta JELIĆ**

Soporočevalec: **Gaetano STELLA**

Svetovalca	Vladimíra DRBALOVÁ (za poročevalko I. skupine) Alessio D'AMATO (za soporočevalca III. skupine)
Sklep plenarne skupščine	18. 1. 2024
Pravna podlaga	člen 52(2) Poslovnika
Pristojnost	posvetovalna komisija za spremembe v industriji
Datum sprejetja na seji strokovne skupine	5. 11. 2024
Datum sprejetja na plenarnem zasedanju	4. 12. 2024
Plenarno zasedanje št.	592
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	197/0/5

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO pozdravlja zavezo, ki jo je Evropska komisija navedla v novih političnih usmeritvah za obdobje 2024–2029, in sicer, da bo pripravila načrt za trajnostno blaginjo in konkurenčnost Evrope na podlagi novega čistega industrijskega dogovora in dobro delujočega enotnega trga EU, ki sta bistvena za nemoten zeleni in digitalni prehod.

1.2 EESO se zaveda temeljne vloge, ki jo imajo strokovne storitve pri zelenem prehodu, kar je upoštevano v čistem industrijskem dogovoru in je potencialen vir priložnosti in izzivov, zlasti v smislu potreb po spretnostih.

1.3 EESO poziva institucije EU, naj pripravijo ukrepe za prilagajanje podjetij spremembam, ki jih prinaša kompleksen proces zelenega prehoda, da bi podjetja zadržali v Evropi in se soočili z zahtevnimi trajnostnimi cilji v EU. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti družinskim ter mikro-, malim in srednjim podjetjem, pa tudi doseganju ciljev konkurenčnosti.

1.4 EESO izraža zaskrbljenost, da bi lahko proces ozelenitve zastal zaradi pomanjkanja delovne sile in spretnosti, neskladij v spretnostih ter vse večjih regulativnih in upravnih bremen ter stroškov, pa tudi novih izzivov, povezanih s hitrimi spremembami v dobavnih verigah.

1.5 Uresničiti je treba novo vizijo za unijo spretnosti. V izobraževalnih sistemih je treba izvesti dosledne reforme za prilagoditev učnih načrtov spremembam v svetu dela, podporo vsem ustreznim izobraževalnim programom (vključno z naravoslovjem, tehnologijo, inženirstvom in matematiko), izvajanje nove strategije za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter podporo učiteljem in izboljšanje usklajevanja na ravni EU.

1.6 Institucije EU in države članice bi morale priznati, da imajo strokovne storitve, tako regulirane kot neregulirane, ključno vlogo pri ambiciozni vrnitvi Evrope na pot blaginje. Ta vrnitev pa mora biti skladna z okoljskimi in trajnostnimi cilji ter mora podpirati razvoj spretnosti v sinergiji z gospodarskimi sektorji, pri čemer mora izrecno upoštevati razvijajoče se strukture vrednostnih verig.

1.7 EESO se tudi zaveda, da je treba spodbujati izobraževalne pobude tako na ravni EU kot na ravni držav članic. To bi lahko vključevalo posebne finančne spodbude za programe poklicnega izobraževanja in usposabljanja, namenjene ozelenitvi strokovnih storitev, pa tudi vzpostavitev akademskih programov na ravni EU, da bi privabili nove strokovnjake ali usposobili obstoječe strokovnjake z vidika trajnostnih ciljev ter spodbudili prilagajanje in izboljševanje obstoječih spretnosti in delovnih mest (s programi izpopolnjevanja in preusposabljanja). Te pobude bi lahko ustvarile tudi nove spretnosti za zeleni in digitalni prehod.

1.8 EESO predlaga, naj bodo politike ciljno usmerjene v podporo mreženju strokovnih storitev, da bi izboljšali obseg delovanja povezanih dejavnosti, pri tem pa ustrezno upoštevali posebnosti posameznih držav članic.

1.9 Vrzel v spretnostih bi lahko odpravili z upoštevanjem navedenih predlogov in usposabljanjem kvalificiranih strokovnjakov v Evropi ali privabljanjem strokovnjakov iz držav zunaj EU s politikami in pobudami (npr. pobudo nabora talentov, s katero bi lahko privabljali strokovnjake iz tretjih držav, hkrati pa razširili trg za strokovnjake iz EU).

1.10 EESO poudarja, da imajo pri uspešnih in pravičnih procesih zelenega prehoda pomembno vlogo socialni partnerji, strokovne organizacije in druge ustrezne organizacije civilne družbe.

1.11 EESO poudarja tudi druge izzive v širšem okviru opravljanja strokovnih storitev, vključno z ovirami pri priznavanju kvalifikacij, ki jih bo treba odpraviti, da bi lahko izkoristili mobilnost strokovnjakov in odpravili vrzeli v spretnostih. EESO priporoča stalna prizadevanja na tem področju in bo to spremljal tudi v prihodnjih mnenjih o teh vprašanjih.

2. **Politično ozadje**

2.1 Na posebnem zasedanju Evropskega Sveta 17. in 18. aprila 2024 so se voditelji EU zavezali, da bodo sprejeli nov dogovor o evropski konkurenčnosti, ki bo temeljil na popolnoma povezanem enotnem trgu. Dogovor mora biti usmerjen v krepitev evropske gospodarske, proizvodne, industrijske in tehnološke baze, da bi zagotovili gospodarsko odpornost in industrijsko prenovo Unije, njeno globalno konkurenčnost, vodilni položaj na področju tehnologije in privlačnost z vidika poslovne lokacije. Posebni ukrepi so zdaj del novih političnih usmeritev predsednice Evropske komisije za obdobje 2024–2029, dolgoročni cilji EU pa so jasno poudarjeni v nedavnem Draghijevem poročilu ([1]).

2.2 **Zeleni prehod poteka, v več sektorjih pa je še vedno treba sprejeti ključne ukrepe.** Dokazi resnično kažejo, da se nekateri okoljski vplivi evropskih dejavnosti zmanjšujejo, kot je razvidno iz statističnih podatkov o emisijah CO_2 in učinkoviti rabi surovin, vendar so za stabilen prehod potrebni dodatni ukrepi ([2]).

2.3 Glavni poudarek bi moral biti na najpreprostejšem, najpravičnejšem in stroškovno najučinkovitejšem izvajanju obstoječega pravnega okvira do leta 2030, vendar je z napovedanim **čistim industrijskim dogovorom** – podprtim z **aktom o pospeševanju razogljičenja** za podpiranje industrije in podjetij v prehodnem obdobju – povezanih tudi nekaj izzivov in priložnosti.

2.4 **Industrijo je treba zadržati v Evropi** ([3])**, saj bo zagotovila podnebne rešitve, ki jih Evropa potrebuje.** Voditelji EU so se zavezali, da bodo sodelovali z deležniki pri razvoju in izvajanju učinkovite industrijske politike ([4]), ki bo na konkurenčen način razogljičila našo industrijo (z zmanjšanjem upravnega in regulativnega bremena), razvijala konkurenčno prednost Unije na področju digitalnih in čistih tehnologij, diverzificirala in zagotovila strateške dobavne verige, preoblikovala vrednostne verige ter okrepila evropsko tehnološko in industrijsko bazo.

([1]) Draghi, M., 2024, *The future of European competitiveness* (Prihodnost evropske konkurenčnosti).
([2]) Gl. podatke, ki so na voljo na https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi.
([3]) Podpisniki Izjave iz Antwerpna. Se nam boste pridružili?
([4]) Sklepi Evropskega sveta z dne 18. aprila 2024: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12-2024-INIT/sl/pdf.

2.5 **Zeleni prehod pomeni tudi sektorske spremembe ter vse večjo pomembnost sektorja okoljskega blaga in storitev**. Podatki kažejo, da se zaposlovanje in dodana vrednost v tem sektorju povečujeta hitreje kot v celotnem gospodarstvu EU ([5]), kar omogoča nastanek novih strokovnih storitev (npr. zelenih revizij).

2.6 Pomembno je zlasti, da je evropski zeleni dogovor pravičen in da se pri njem upoštevajo morebitna tveganja in stroški podnebnega in energetskega prehoda. Pravičen zeleni prehod lahko zagotovimo samo s trdno industrijsko strukturo ter okrepljenim in dobro strukturiranim stalnim socialnim dialogom med socialnimi partnerji (delodajalci in delojemalci) na vseh ravneh. V proces prehoda morajo biti vključeni organizacije in združenja, ki zastopajo poklice, ključne za doseganje ciljev zelenega in digitalnega prehoda.

3. Skromen napredek pri strukturnih reformah v sektorju storitev

3.1 Na izjemni šok za gospodarstvo EU, ki ga je povzročila pandemija COVID-19, se je treba odzvati na vseh področjih, da bi dosegli uspešno ponovno rast gospodarstva. Skupaj z drugimi ukrepi bi lahko **uspešne in učinkovite strukturne reforme v sektorju storitev spodbudile gospodarsko okrevanje in prispevale k njegovi trajnostnosti**. Storitve imajo pomembno vlogo v gospodarstvu EU, saj neposredno prispevajo k dodani vrednosti in zaposlovanju, poleg tega pa delujejo kot členi v celotnih vrednostnih verigah in imajo ključno vlogo v industrijskih ekosistemih ([6]) in pri razvoju inovativnih zelenih rešitev.

3.2 **Izjava iz Antwerpna** ([7]) **o evropskem industrijskem dogovoru pomeni novo spodbudo za strokovne storitve**. Evropa in njena industrijska politika nujno potrebujeta jasnost, predvidljivost in zaupanje. Podpisniki pozivajo, naj **se pripravi celovit akcijski načrt, s katerim bi konkurenčnost vključili v strateške prednostne naloge in oblikovali pogoje za trdnejše poslovne priložnosti v Evropi**.

3.3 **Strokovne storitve imajo ključno vlogo pri energetskem in zelenem prehodu**, saj se z njimi zagotavljajo specializirane spretnosti ter visoki standardi varnosti in kakovosti pri razvoju in uporabi trajnostnih tehnologij. Njihove etične vrednote, strokovno znanje in zavezanost nenehnemu usposabljanju so bistveni za zasnovo in gradnjo učinkovite infrastrukture z majhnim vplivom, s čimer se spodbujata inovativnost in celovitost proizvodnih procesov, ter za pomoč podjetjem (zlasti MMSP) pri soočanju z regulativnimi in upravnimi izzivi, ki jih prinašajo nove opredelitve trajnostnih gospodarskih dejavnosti, in iskanje razpoložljivih možnosti financiranja teh dejavnosti.

4. Ključna vloga sektorja storitev pri vzpostavljanju zelenih dobavnih verig in preoblikovanju vrednostnih verig

4.1 V sedanjem evropskem gospodarskem okolju so opazne znatne spremembe v dinamiki proizvodnih dobavnih verig. Te spremembe bodo predvidoma prispevale k preoblikovanju vrednostnih verig in spodbudile vrnitev proizvodnje in storitev, saj o tem razmišljajo številna podjetja, ki so proizvodnjo in storitve preselila v države zunaj EU. Strokovne storitve ([8]) podjetjem zagotavljajo potrebno podporo za soočanje s temi izzivi.

4.2 **Poleg tega lahko preobrazba, ki poteka, pomembno vpliva zlasti na MMSP**, če morajo ta zaradi izzivov zelenega prehoda, vključno z izpolnjevanjem obveznosti, določenih z mislijo na večja podjetja, okrepiti zmogljivosti, da bi obravnavala zelena in trajnostna vprašanja. Zaradi interakcije med malimi in srednjimi podjetji ter strokovnjaki lahko podjetja postanejo bolj konkurenčna, inovativna in odporna. Razpoložljivost virov financiranja, finančne spodbude/nepovratna sredstva, pomoč pri prepoznavanju potencialnih trgov ter podpora pri razvoju novih izdelkov, storitev ali procesov in trženju ali distribuciji so ključni za prehod v prihodnost z učinkovito rabo virov ([9]). Te zelene svetovalne storitve, ki temeljijo na strokovnem znanju, malim in srednjim podjetjem zagotavljajo pomemben trg za nove strokovne storitve, zato jih je treba razvijati in spodbujati.

([5]) Podatki Eurostata za obdobje 2000–2021: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Environmental_economy_%E2%80%93_statistics_on_employment_and_growth.
([6]) COM(2021) 385 final o pregledu izvajanja in posodobitvi priporočil za reforme na področju regulacije poklicnih storitev.
([7]) Industrijski vrh EU, 20. februar 2024: https://antwerp-declaration.eu/pdf/declaration.pdf.
([8]) Med njimi so poklici na področju sociale, zdravstva, ekonomije, prava ter tehnični in medsektorski poklici.
([9]) Flash Eurobarometer 498, marec 2022, dostopno na: https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2287.

4.3 Doseganje napredka na področju storitev ima torej tudi znatne pozitivne učinke prelivanja za industrijo EU ([10]). Približno 38 % celotne dodane vrednosti, povezane s povpraševanjem proizvodnih industrij v EU, je ustvarjene s storitvami ([11]). S temi storitvami se tudi trguje v EU in zunaj nje ([12]), kar lahko vpliva na zaposlovanje in izgubo delovnih mest. Upoštevati je treba posebnosti posameznih držav članic, saj je za mala in mikropodjetja bližina ponudnikov strokovnih storitev eden od ključnih dejavnikov pri določanju povpraševanja. Izpopolnjevanje in preusposabljanje sta zato še toliko bolj nujno potrebna, tudi za manjše ponudnike strokovnih storitev.

4.4 Po podatkih **imajo strokovnjaki s tehničnega, pravnega in ekonomskega področja veliko priložnosti za izboljšanje rasti in konkurenčnosti trajnostnih dobavnih verig**. To je del potencialne (nematerialne) dodane vrednosti za zeleni prehod, ki jo imajo strokovnjaki. Tudi sektor strokovnih storitev lahko neposredno prispeva k zmanjšanju emisij. Emisije se lahko zmanjšajo za približno 10 % z zmanjšanjem poslovnih potovanj, za 30–40 % z uporabo energije iz obnovljivih virov za razsvetljavo in ogrevanje pisarn ter še za nadaljnjih 15 % z izbiro okolju prijaznejših načinov prevoza (goriva iz obnovljivih virov, električna vozila itd.) ([13]).

5. **Pridobivanje spretnosti za zeleni in digitalni prehod**

5.1 Ozelenitev gospodarstva vključuje zaposlovanje in spretnosti, kar je skupno vsem korenitim preobrazbam. S temi prehodi nastajajo potrebe po opazovanju, predvidevanju, ozaveščanju, prilagajanju ponudbe usposabljanja, olajšanju prehodov in delovanju na lokalni ravni.

5.2 Zaradi ambicioznih evropskih okoljskih in trajnostnih ciljev bodo nastali novi poklici, obstoječi pa se bodo spremenili. **Ta proces bo nedvomno vplival na pogoje za nadaljnji razvoj strokovnih storitev**. Izpopolnjevanje in preusposabljanje, vseživljenjsko učenje ter mehke veščine in multidisciplinarne spretnosti so ključni za zagotavljanje, da bodo imela podjetja ustrezno kvalificirano delovno silo za odzivanje na svoje spreminjajoče se potrebe. Obravnavati je treba vlogo obstoječih strokovnjakov in razvoj potrebnih spretnosti. Revizija evropske klasifikacije spretnosti, kompetenc, kvalifikacij in poklicev (ESCO) vključuje 571 zelenih spretnosti, prečnih spretnosti in konceptov znanja, skladnih z opredelitvijo zelenih spretnosti, ki jo je pripravil Cedefop ([14]). Potrebna so ciljno usmerjena prizadevanja, da bi dosegli ujemanje med obstoječimi zahtevami glede trajnostnosti ter strokovnimi spretnostmi in delovnimi mesti, vendar to ne bo enostavno.

5.3 Z digitalizacijo se lahko razširijo sedanji strokovni profili in okrepi interdisciplinarno sodelovanje z drugimi poklici. Če so izpolnjena merila iz manifesta iz Rima ([15]), lahko digitalizacija spodbudi nastanek novih poklicev v duhu sistema, ki se razvija naprej. Poleg tega bo digitalizacija okrepila vse večjo komercializacijo strokovnih storitev in spremenila tradicionalne strokovne profile. Poudariti je treba, da **se lahko digitalni in zeleni prehod štejeta za dvojni prehod**, saj sta tesno povezana in se lahko medsebojno krepita.

5.4 **Učinkovitejša in usklajena uporaba sredstev EU ter njihovo vlaganje v izobraževanje in spretnosti** na nacionalni ravni ([16]) (na primer za podporo ukrepom v okviru **Pakta za spretnosti, akademij za neto ničelne spretnosti in obsežnih partnerstev za spretnosti**) lahko prispevata k usklajevanju izobraževanja in usposabljanja s povpraševanjem po spretnostih. Še naprej je treba krepiti vlogo in profil poklicnega izobraževanja in usposabljanja, da bi se ljudje že v zgodnji fazi usposabljali za osnovne, vodstvene in prečne spretnosti ter spretnosti na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike. Poleg tega je treba poklicno izobraževanje in usposabljanje bolje pozicionirati in priznati kot gonilo produktivnosti in inovacij.

([10]) COM(2021) 385 final o pregledu izvajanja in posodobitvi priporočil za reforme na področju regulacije poklicnih storitev iz leta 2017.
([11]) DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE – Letno poročilo o enotnem trgu za leto 2023: 30 let enotnega trga.
([12]) Vir za trgovanje zunaj EU: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=EU_international_trade_in_other_business_services. Vir podatkov o vidikih trgovanja znotraj EU: zbirka podatkov o mednarodni trgovini z blagom, Eurostat. Upoštevane so naslednje kategorije: „Storitve: finančne storitve“, „Storitve: strokovne storitve in storitve podjetniškega svetovanja“ ter „Storitve: tehnične, trgovinske in druge poslovne storitve“, ki so na voljo na: https://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade-in-goods/database.
([13]) Svetovni gospodarski forum, *Net-Zero Challenge: The Supply Chain Opportunity*, januar 2021, str. 39, na voljo na: https://www.weforum.org/publications/net-zero-challenge-the-supply-chain-opportunity/.
([14]) Cedefop (2012), *Green skills and environmental awareness in vocational education and training* (Zelene spretnosti in okoljska ozaveščenost v poklicnem izobraževanju in usposabljanju), Urad za publikacije, Luxembourg: https://www.cedefop.europa.eu/files/5524_en.pdf. Zelene spretnosti lahko opredelimo kot znanje, sposobnosti, vrednote in vedenja, potrebne za življenje v družbi, ki zmanjšuje vpliv človekovih dejavnosti na okolje, ter njen razvoj in podporo zanjo. Zelene spretnosti vključujejo spretnosti energetskega pregleda (v okviru informacijskih spretnosti) ter spretnosti, povezane z usposabljanjem osebja o programih recikliranja ali nevarnih odpadkih (v okviru komunikacije, sodelovanja in ustvarjalnosti). Zeleno znanje vključuje trajnostne inštalacijske materiale in emisijske standarde (v okviru inženirstva, proizvodnje in gradbeništva). Gl. (tudi za metodologijo razvrščanja): https://esco.ec.europa.eu/en/about-esco/publications/publication/green-skills-and-knowledge-concepts-labelling-esco.
([15]) Nova vizija za Evropo: https://www.romemanifesto.eu/.
([16]) *Letno poročilo o enotnem trgu in konkurenčnosti za leto 2024*.

5.5 **Spodbujanje partnerstev lahko privede do ekonomije obsega, ki bi okrepila konkurenčnost ponudnikov strokovnih storitev**. To bo predvidoma zlasti pomembno v okvirih, v katerih delujejo MSP, družinska podjetja in mikropodjetja, kjer bi lahko avtomatizacija nekaterih delovnih mest ovirala razvoj posebnih spretnosti. Pri načrtovanju in izvajanju poklicnega izobraževanja in usposabljanja so bistveni socialni partnerji in strokovne organizacije (zlasti delodajalci). Med mladimi, zlasti ženskami in dekleti, bi bilo treba spodbujati naravoslovje, tehnologijo, inženirstvo, matematiko in podjetništvo ter poklice na tem področju. Na splošno bi morali nacionalni oblikovalci politik na vseh ravneh poudarjati pomembnost naložb v učinkovito poklicno svetovanje. Za nekatere poklice in področja, kot je inženirstvo, bi bila lahko zelo uporabna tudi orodja na ravni EU, kot so skupni okviri za usposabljanje.

5.6 **Nujno je treba ponovno opredeliti univerzitetne programe usposabljanja, namenjene doseganju poklicnih kvalifikacij**, da bi okrepili povezovanje med poklicnimi spretnostmi in programi poučevanja. Z vključitvijo strokovnjakov v opredelitev vsebine tečajev usposabljanja bi tečaji postali bolj interdisciplinarni in bolj odprti za družbeno in tržno dinamiko. Poleg tega je bistveno spodbujati uporabne raziskave, na primer prek industrijskih doktoratov, da bi ustvarili visoko specializirane profile. Usklajevanje univerzitetnih izobraževalnih programov v državah članicah in na evropski ravni bi lahko prispevalo k izboljšanju znanja, izobraževanja in kvalifikacij mladih strokovnjakov, podobno kot pobude Evropske komisije, predstavljene marca 2024 ([17]). K temu bi lahko prispeval tudi razvoj evropske univerzitetne mreže. Invalidom in osebam s posebnimi potrebami bi bilo treba nameniti posebno pozornost in jim zagotoviti predvsem enake možnosti, da ne bi bil nihče zapostavljen.

6. Soočanje z vrzelmi v spretnostih

6.1 Preoblikovanje spretnosti za zeleni prehod je sistemski izziv. Po dosedanjih podatkih ([18]) bo zeleni prehod predvidoma zahteval znatno preusposabljanje, ne glede na tehnološke značilnosti zadevnih sektorjev, kar je na splošno povezano s potrebo po jasni opredelitvi zelenih poklicev in zagotavljanju izobraževanja na različnih ravneh (npr. formalno, na delovnem mestu in vseživljenjsko učenje), da bi premostili vrzeli v spretnostih ter olajšali prizadevanja za povečanje obsega na strani ponudbe (na ravni EU ali lokalna strokovna partnerstva) in povpraševanja (npr. partnerstva malih podjetij, mrežna ali regionalna partnerstva). Pri nekaterih vrstah poklicev, vključno s poklici na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, bo pri oblikovanju politike predvidoma zlasti pomembna razsežnost enakosti spolov. Zeleni prehod vključuje tudi ustvarjanje novih poklicev (računovodje ogljika, strokovnjaki za zajemanje, uporabo in shranjevanje ogljika, podnebni pravniki, strokovnjaki za certificiranje ESG in njihovi revizorji itd.). Šolstvo mora odražati povpraševanje po teh novih poklicih in spodbujati ga je treba k oblikovanju novih ali inovativnih učnih načrtov, da bi zadostili temu povpraševanju. **Na splošno bi bilo treba pomanjkanje spretnosti obravnavati s posebej oblikovanimi politikami, ne pa širokimi, univerzalnimi rešitvami**.

6.2 Evropa mora biti privlačna in odprta za talente in ponudnike strokovnih storitev iz držav članic in nečlanic EU. Predlog Komisije za uredbo o naboru talentov ([19]) (z vzpostavitvijo prve skupne IT platforme za delodajalce in iskalce zaposlitve iz tretjih držav) je lahko tudi dobro orodje za privabljanje ponudnikov strokovnih storitev iz držav nečlanic EU. Pri odgovarjanju na vse večje povpraševanje po prekvalificiranih delavcih in po „novih“ spretnostih pa je treba upoštevati tudi kakovost usposabljanja in izobraževanja ter ponovno umestiti strateške vrednostne verige v skladu z zelenim prehodom.

6.3 S prehodom, ki poteka, so povezani drugi izzivi, ki lahko vključujejo tudi obstoječe težave v okviru opravljanja strokovnih storitev, med drugim ovire pri priznavanju kvalifikacij, ki jih je treba odpraviti, da bi lahko izkoristili mobilnost strokovnjakov in odpravili vrzeli v spretnostih ([20]). Ta vprašanja so bila obravnavana pri reviziji direktive o priznavanju poklicnih kvalifikacij iz leta 2013 ([21]) in v posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča o priznavanju poklicnih kvalifikacij iz leta 2024 ([22]). **Pri tem so poudarjena nova vprašanja, ki jih je treba nadalje obravnavati v okviru zelenega prehoda**.

([17]) Sveženj o univerzah: https://education.ec.europa.eu/news/commission-presents-a-blueprint-for-a-european-degree.
([18]) https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/2f2543c2-c4b5-11ee-95d9-01aa75ed71a1.
([19]) Predlog uredbe o vzpostavitvi nabora talentov EU: https://home-affairs.ec.europa.eu/regulation-establishing-eu-talent-pool_en.
([20]) Govor predsednice Komisije Ursule von der Leyen o stanju v Uniji leta 2022.
([21]) UL L 354, 28.12.2013, str. 132, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ:L:2013:354:TOC Direktiva 2013/55/EU.
([22]) https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2024-10/SR-2024-10_SL.pdf.

7. **Povezave z drugimi mnenji v pripravi**

To mnenje je bilo pripravljeno skupaj z mnenjem TEN/836 *Pomanjkanje delovne sile in spretnosti na področju prometa, energije in infrastrukture ter v digitalnem sektorju*. Mnenji se dopolnjujeta, zlasti kar zadeva njuna skupna cilja, da se podpre in prispeva k izvajanju akcijskega načrta o pomanjkanju delovne sile ter odpravi neskladja med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih ([23]) v procesih dvojnega prehoda.

V Bruslju, 4. decembra 2024

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Oliver RÖPKE

([23]) Komisija določa ukrepe v odgovor na pomanjkanje delovne sile in spretnosti – zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje – Evropska komisija.